

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 8Ps/4/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7825200429
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Dušáková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2025:7825200429.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou JUDr. Jarmilou Dušákovou, v opatrovníckej veci A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, zastúpeného procesným opatrovníkom D. D. E., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Rožňava, na návrh navrhovateľa - Okresná prokuratúra Rožňava, F. X. D., za účasti G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a ustanovenie opatrovníka, takto

rozhodol:

I. Okresný súd Rožňava o b m e d z u j e A. B., nar. XX. XX. XXXX spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, že

- nie je spôsobilý disponovať žiadnou finančnou hotovosťou a hospodáriť so žiadnymi finančnými prostriedkami ani bankomatovými a kreditnými kartami, finančné nutnosti mu zabezpečí opatrovník,
- nie je spôsobilý disponovať žiadnym hnutelným a nehnuteľným majetkom,
- nie je spôsobilý uzatvárať zmluvy o pôžičkách a hypotékach, kúpne, darovacie, zámenné zmluvy, zmluvy o výpožičke, o pôžičke a úvere,
- nie je spôsobilý robiť právne úkony pred orgánmi činnými v trestnom aj občianskoprávnom konaní,
- nie je spôsobilý posúdiť svoj zdravotný stav na účely udelenia súhlasu s prípadnou ambulatnou alebo ústavnou formou liečby,
- nie je spôsobilý rozhodovať o akejkoľvek sociálnej a zdravotnej starostlivosti,
- nie je spôsobilý dať súhlas s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ambulatnej, ani ústavnej, teda súhlas s hospitalizáciou v nemocnici, alebo pobytom v DSS (za menovaného odsúhlasí opatrovník),
- nie je spôsobilý vzhľadom na charakter jeho mentálneho postihnutia ani aktívneho ani pasívneho volebného práva.

II. Súd obmedzenému spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX. XX. XXXX za opatrovníka u s t a n o v u j e jeho brata - G. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, ktorý bude oprávnený a povinný zastupovať ho v rozsahu jeho obmedzenia spôsobilosti na právne úkony.

III. Opatrovník j e p o v i n n ý vyhotoviť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku súpis spravovaného majetku opatrovanej osoby a doručiť ho súdu.

IV. Opatrovník j e p o v i n n ý najmenej 2 krát ročne vždy k 30. 06. a 31. 12. príslušného kalendárneho roka za predchádzajúce polročné obdobie predkladať súdu správu o opatrovancovi a o

nakladaní s jeho majetkom a po skončení jeho funkcie je opatrovník povinný do 2 mesiacov predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

V. Štát nemá právo na náhradu trov konania.

VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ - Okresná prokuratúra Rožňava návrhom doručeným tunajšiemu súdu žiadal, aby súd obmedzil spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX.

2. Okresná prokuratúra Rožňava svoj návrh odôvodnila tým, že na základe poznatku vyťaženého z trestného úseku činnosti prokuratúry, vyplývajúceho z dozorového spisu sp.zn. Pv XX/XX/XXXX, vzhľadom na podanie návrhu na primerané obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B.. V predmetnej trestnej veci bol A. B. trestným rozkazom Okresného súdu Rožňava, sp.zn. 2T/76/2024-153 z 13.09.2024 uznaný vinným z prečinu porušovania domovej slobody, podľa § 194 ods. 1 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona spáchaného v spolupáchateľstve, za čo mu bol podľa § 194 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť uvedenú v ustanovení § 36 písm. l/ Trestného zákona a podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Trestného zákona, uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, s podmienčným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov. Dôvody pre návrh na obmedzenie spôsobilosti A. B. na právne úkony vyplynuli aj zo záverov Znaleckého posudku č. 89/2024 zo dňa 27.07.2024, vypracovaného prim. D. H. I., znalkyňou z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, pracovisko Psychiatrické oddelenie, Nemocnice s poliklinikou sv. J. C., ktorá bola pribratá na základe uznesenia OR PZ, OKP, 1. Oddelenia vyšetrovania v Rožňave sp.zn. K./X-XXX-XX-XXXX z XX.XX.XXXX na vykonanie znaleckého skúmania v horeuvedenej trestnej veci obvineného A. B.. Z obsahu a záverov predmetného znaleckého posudku vyplýva, že u A. B. ide o osobnosť ťažko rigidnú, na rozhraní ľahkej až stredne ťažkej mentálnej retardácie /IQ=49/. Okrem vyššie opísaných diagnostických záverov, z výsluchu znalkyne primárky D. H. I., obsiahnutého v Zápisnici o výsluchu znalca z 02.08.2024, ďalej vyplynulo, že pobyt A. B. na slobode nie je nebezpečný, ale jeho sociálny status je stav trvalý, pričom mentálny stav sa nedá zmeniť liečbou. Podľa vyjadrenia znalkyne vzhľadom k poruchám správania, ktoré sú v jeho prípade trvalé, je u A. B. vhodné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a následné umiestnenie do chráneného sociálneho zariadenia (prostredníctvom ustanoveného opatrovníka), kde bude mať režim, bude mať kontrolované sociálne fungovanie a nebude pod vplyvom svojho pôvodného prostredia.

3. Tunajší súd uznesením sp. zn. 8Ps/4/2025 – 28 zo dňa 06.03.2025 ustanovil osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná procesného opatrovníka v osobe vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Rožňava – Mgr. Milana Kraka Mesto Rožňava a zároveň uznesením sp. zn. 8Ps/4/2025 – 29 zo dňa 12.03.2025 nariadil vo veci znalecké dokazovanie súdnym znalcom.

4. Súd sa oboznámil s listinnými dôkazmi a to návrhom Okresnej prokuratúry Rožňava, prílohami návrhu, ktoré sú jeho súčasťou, lekárskymi správami, znaleckým posudkom D. H. I., znaleckým posudkom D. L. M. č. 46/2025, správou Obce C. ako aj ďalšími listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou spisu a zistil tento skutkový a právny stav:

5. Navrhovateľ – Okresná prokuratúra Rožňava na predmetnom pojednávaní trval na návrhu o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX, s poukazom na písomné vyjadrenie obsiahnuté v návrhu, ako aj s poukazom na znalecké dokazovanie. Zároveň navrhol za opatrovníka ustanoviť jeho brata G. B., ktorý prejavil ochotu byť opatrovníkom svojmu bratovi.

6. V konaní bol vypočutý aj starosta Obce C. ktorý uviedol, že A. B. osobne pozná a vie, že je odkázaný na starostlivosť a pomoc druhej osoby. Zároveň poukázal na to, že brat A. B. – G. B. je schopný vykonávať funkciu opatrovníka, nakoľko ide o osobu z usporiadanej rodiny, ktorá je navyše zodpovedná.

7. Navrhovaný opatrovník súhlasil s podaným návrhom a rovnako súhlasil s výkonom funkcie opatrovníka pre svojho brata, nakoľko je ochotný sa o neho postarať a zabezpečiť mu akúkoľvek pomoc.

8. Z vypracovaného znaleckého posudku č. 46/2025 vyplynulo, že znalkyňa zistila, že menovaný trpí duševnou zaostalosťou na hranici ľahkého až stredne ťažkého stupňa, ide o zníženie intelektu, ktoré je trvalé, liečbou neovplyviteľné, zaostávanie mentálneho vývinu je od ranného detstva, významný vplyv má aj nestimulujúce prostredie v ktorom vyrastal, menovaný je odkázaný na dlhodobú starostlivosť a pomoc druhej osoby. Prognóza ochorenia je nepriaznivá. V dôsledku duševnej zaostalosti nie je schopný chápať zmysel svojho konania, ani význam prejednávanej veci na súde, nechápe podstatu obmedzenia svojprávnosti ani význam iných právnych úkonov. Menovaný nie je spôsobilý adekvátne posúdiť svoj zdravotný stav na účely udelenia súhlasu s prípadnou ambulantnou alebo ústavnou formou liečby. Rovnako nie je schopný správne posudzovať svoje konanie a ovládať svoje konania, ako aj zabezpečiť si svoje denné potreby.

9. Zo správy Obce C. vyplynulo, že osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná nemá rodičov a v obci žijú jeho súrodenci a to brat G. B., nar. XX.XX.XXXX a sestra A. B., nar. XX.XX.XXXX.

10. Podľa ust. § 10 ods. 2 Zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

11. Podľa ust. § 231 písm. a) CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

12. Podľa ust. § 236 CMP, účastníkmi konania o spôsobilosti na právne úkony sú navrhovateľ a ten, o koho spôsobilosti na právne úkony sa koná.

13. Podľa ust. § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

14. Podľa ust. § 240 ods. 1 CMP, súd ustanoví procesného opatrovníka tomu, o koho spôsobilosti sa koná, ak nemá zákonného zástupcu.

15. Podľa ust. § 240 ods. 3 CMP, rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

16. Podľa ust. § 243 ods. 1 CMP, súd vylúčne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

17. Podľa ust. § 243 ods. 2 CMP, súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne.

18. Podľa ust. § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

19. Podľa ust. § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

20. Podľa ust. § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

21. Podľa ust. § 274 ods. 2 CMP, v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

22. Podľa ust. § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

23. Podľa ust. § 277 ods. 1 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

24. Podľa ust. § 277 ods. 2 CMP, súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

25. Vykonaným dokazovaním má súd preukázané, že zdravotný stav menovaného plne odôvodňuje jeho obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Pri posudzovaní splnenia podmienok na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a vymedzení rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony súd vychádzal predovšetkým zo záverov znaleckého posudku, ako aj ďalších dôkazov týkajúcich sa zdravotného a duševného stavu menovaného. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a vykonané dokazovanie súd návrhu vyhovel a obmedzil spôsobilosť menovaného na právne úkony v nevyhnutnom rozsahu a to za účelom ochrany jeho osoby a zdravia, ako aj ochrany jeho záujmov.

26. V predmetnej veci ostala ako sporná otázka osoba, ktorá má byť ustanovená za opatrovníka obmedzenému. Okresná prokuratúra navrhla v tejto súvislosti vykonať ďalšie dokazovanie, nakoľko podaným návrhom navrhovala za opatrovníka ustanoviť Obec C., avšak v priebehu konania na základe vykonaného dokazovania ako aj vyjadrenia starostu obce, ktorý označil príbuznú osobu A. B. a to jeho brata G. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý následne prejavil záujem s výkonom funkcie opatrovníka pre svojho brata. Na to účastníci konania súhlasili, aby súd ustanovil za opatrovníka pre osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná jeho brata.

27. V danej súvislosti súd poukazuje na to, že zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorej spôsobilosť na právne úkony súd obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník (obligatórne opatrovníctvo). V zmysle ust. § 27 ods. 3 OZ sa uprednostňuje príbuzný fyzickej osoby alebo iná vhodná osoba, ak jej niet, orgán miestnej správy alebo jeho zariadenie, pokiaľ je oprávnené vystupovať vo svojom mene (verejný opatrovník). Ustanovenie verejného opatrovníka má byť vo vzťahu k skôr uvedenej možnosti len subsidiárne. Práva a povinnosti opatrovníka zahŕňajú zabezpečenie starostlivosti o osobu opatrovanca, starostlivosť o jeho majetok a v neposlednom rade zastupovanie opatrovanca, a to v rozsahu, v akom je opatrovanec na relevantné úkony nespôsobilý. Zástupcom nemôže byť ten, koho záujmy sú v rozpore so záujmami zastúpeného. Podľa judikatúry samotná existencia potenciálneho rozporu záujmov k zákonnému zákazu zastupovať nestačí, rozpor záujmov musí reálne existovať. Pri posudzovaní rozporu medzi záujmami zástupcu a zastúpeného treba vždy vychádzať z povahy konkrétneho právneho úkonu, ako aj zo všetkých okolností prípadu tak, aby bolo možné náležite zabezpečiť ochranu záujmov zastúpeného (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.07.2020, sp.zn. 24CoP/54/2020).

28. V zmysle vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že G. B. - brat A. B. spĺňa podmienky pre riadny výkon funkcie opatrovníka v rozsahu obmedzenia jeho brata a možno ho považovať za osobu najvhodnejšiu so zárukou, že výkon tejto funkcie bude vykonávať predovšetkým v najlepšom záujme obmedzeného.

29. Výrok o trovách štátu sa opiera o ust. § 251 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku.

30. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia v troch vyhotoveniach, ktoré sa podáva na Okresný súd Rožňava a o odvolaní rozhodne Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP). V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Účastník, ktorý sa vzdal práva podať odvolanie, účinné odvolanie voči rozsudku podať nemôže.